ſeu declarationib⁹m. Ex illa p⁹modũ ſubſecutis nõnulla ſcandala magna ꝑicula ⁊ incõmoda grauia ſunt ſecuta. ⁊ ãplio ra ſeq̃. niſi celeri remedio ſuccurrat̃. ꝓſumit̃ veriſimiliter in futurũ. Nos ꝺ ꝯſilio fratꝝ noſtroꝝ ꝯſtitutionẽ ⁊ declarationẽ ſeu declaratiões ꝑdictas ⁊ q̃cq̃d ex eis ſecutum eſt vel ob eas penit⁹ reuocam⁹ ⁊ eas haberi volum⁹ ꝓ infectis. Volentes ⁊ firmit̃ ſtatuẽtes illos ꝯtra quoſcũq₃ laicos exigẽtes ſeu extorq̃ntes ab eccleſijs eccleſiaſticiſq₃ ꝑſonis tallias ſeu collectas aut exactiões quaſcunq₃ ⁊ ꝯtra dãtes ad id faciendũ ꝯſiliũ auxiliũ vl̃ fauorẽ necnõ ⁊ circa ꝑſtãdas ſubuentiões laicis ab eccleſiaꝝ ꝑlatis

m Declaratiõibus. dicebant̃ ⁊ alie ꝓceſſiſſe ⁊ ideo ad omẽ dubium tollendum plurali vtitur.
a Celeri. ꝯcor. de accu. c. fi. §. e. comp. ꝺ iureiu. rõni. in ꝑn.
b Ob cas. ꝯcor. de elec. qualiter. in fi.
c Pro infectis. ꝑ h̃ puto q̃ excõicat⁹ ex iurib⁹ illi⁹ ꝯſtitutionis abſolutiõe non egeat. ⁊ vide q̃nta ẽ papal' ꝑtãs circa ea que ſimpliciť ſunt de iure poſitiuo. q₂ reuocat illa vt extunc et facit ad ea q̃ ſcripſi q̃ fi. ſint le. ꝑ venerabilẽ. ſup glo. ij.
d Illud inuiolabiliter obſuari qd̃ ẽ. ſ.
e Cõtra q̃ſcũq₃ ⁊c̃ qd̃ ſup his ⁊c̃. vſq₃ ad fi.
f Quaſcunq₃. vide qd̃ no. ⁊ dixi. e. ti. nõ minus. Jo. an.
g Dãtes. dicebat ꝯſtitutio bõifacij publice vel occulte. ꝑ qd̃ ꝓbat̃ q̃ excõicatio canonis ligat etiam occulta delicta. vt. ſ. dicam de here. multoꝝ. ad fi.
h Ad fauorẽ. vide qd̃ dicã. ſ. de penis. ſi quis. in prin.
i Predeceſſorib⁹. Alex. iij. c. ti. nõ min⁹. Inno. iij. e. ti. aduerſus.
k Cõcilijs. vtrũq₃ generale ⁊ laterñ. Sꝫ alexãdrinũ vocamos laterañ. Innocẽcianũ vocam⁹ generale. de h̃ ꝺ cap. mona. c. fi.
l Rubrica ꝺ ꝯſanguinitate ⁊ affinitate ita venit ſub bulla. ſꝫ vidi q̃ſdã h̃ h̃re rubricã ꝺ ſpõſalib⁹. Jo. an.
m Nos q̃. ſcient̃ ꝯtrahẽs m̃rimoniũ in g̃du ꝯſanguinitatis vel affinitatis ꝓhibito vel cũ moniali excõicatus ẽ ipſo iure. ⁊ publicari dꝫ ⁊ vitari. Idem in ꝓfeſſo ⁊ ꝓfeſſa vel ꝯſtituto in ſacris. ⁊ incipe conſtructũ ibi cupiẽtes. Et no. q̃ in ſex caſib⁹ h̃ expꝛ̃ſſis tm̃ locum hꝫ hec ꝯſtitutio ⁊ ei⁹ pena. vñ ſi ꝯhit q̃s cũ h̃ñte maritũ vel cũ iudea vel cũ pagana vel cũ cog̃ta ſpũalit̃ vel legalit̃. vel ꝯ impedimentũ publice honeſtatis licet nõ teneãt m̃rimonia. tam̃ nõ eſt loc⁹ huic pene. q̃ in illis caſib⁹ vel ſimilib⁹ expꝛ̃ſſa nõ eſt Itẽ in his ſex caſib⁹ tũc demũ eſt loc⁹ pene qñ illicite ꝯhunt̃ Si eni licite vt ex diſpẽſatiõe pape. tũc ceſſat culpa. g̃ ⁊ pena de ꝯſti. c. ij. de q̃ diſpẽſatiõe no. de reſti. ſpo. l̃ras. in princi. de ſta. mo. cũ ad mõſteriũ. ⁊ ſcripſi de vo. c. i.
n Timore. ꝯcor. de elec. cum in cunctis. ad fi.
o Scient̃. ignorãtes g̃ ñ ligat ꝯſtitutio. qd̃ intelligo in ig̃rãtia facti ꝓbabili ⁊ ñ affectata. ſ. q₂ ig̃rabãt ſe ꝯſanguineos vl̃ affines. Si ꝟo ignorabãt ius neſciẽtes gradũ in q̃ erãt eẽ ꝓhibitum. ex quo eni ſciebant gradũ ligat ꝯſtitutio. de reg. iu. ignorãtia. li. vi. cũ ſuis ꝯcor. Si ꝟo alter ſolus ſciebat. ille ſolus ligat̃. fa. xxxiij. q. ij. non ſatis. ⁊ c. in lectũ de ſymo. C. ſo. ma. ſi ignorãs. Sꝫ q̃d ſi ꝯtraxit ignorãs poſt tpa ſciuit ⁊ cohabitauit ꝯſanguinee. videt̃ ligari. ar. i. q. i. eos in fi. de ſymo. ſicut tuis. C. de inceſt. nup. cũ ancillis. Contrariũ credo. cũ iſta ꝯſtitutio nõ puniat cohabitationẽ vel inceſtũ ſed ꝯtctum vt. ſ. dicam. fa. ff. de his q̃ no. infa. q̃d e go in prin. C. ꝺ vſuca. trãſfor. l. i. ad fi. ff. de vſur. qui ſcit. in fi. ⁊. ff. de bo. li. q̃ cũ maior et de mino. l. iij. §. ſcio. ſicut qui ignorant̃ eligit indignũ lꝫ poſtea ſciat. nõ incurrit penã ꝯcilij cum in cũctis. de ele. cum in hoc ponderet̃ initiũ. e. ti. dudum. ꝓbat̃ hec ſolutio ex eo. q₂

ac alijs viris eccleſiaſticis inuiolabiliter obſuari. qd̃ ſup his a ꝑde. in. in laterañ. ⁊ generalibus ꝯcilijs q̃ nos ſub obteſtatiõe diui iudicij ꝑcepim⁹ obſuari diſtricte. ſalubriter ẽ ꝓuiſum. Cle. v. in ꝯcil. vieneñ.

De ꝯſanguinitate ⁊ affinitate

Nos m qui diuino timo re postpoſito in ſuarum periculũ aiaꝝ ſcienter in gradib⁹ ꝯſanguinitatis vel affinitatis ꝯſtitutiõe canonica interdictis aut cũ monialib⁹ ꝯtrahere matrimonialit̃ non verẽtur. nec non religioſos ⁊ moniales ac clericos i ſacris ordinibus cõſtitutos m̃rimonia ꝯtrahẽtes refrenare metu pene ab hmõi

ſine iudicio eccleſie ab illa diuertere nõ poſſet. de diuoꝛ. porro cum ſuis ꝯcor. fateor tamen q̃ peccat cognoſcẽdo. ⁊ ſic loquuntur ꝯtraria de ſen. excom. inquiſitioni. Quid ſi contraxit cũ illa quã credebã eſſe ꝯſanguineã affinem vel monialẽ. ſed in veritate ñ erat. ſolu. e ꝑ no. de ſen. ex. ſi ꝟo. ij. ⁊. c. i. audientia. ij.
p Canonica. nedũ diuina.
q Interdictis. ſ. i qrto vel citerioꝛi g̃du ꝯſanguitatis vel affinitatis primi generis. e. ti. non debꝫ
s Matrimonialit̃ ꝑ hãc litterã ⁊ ꝑ litteram. ſ. e. m̃rimonia ꝯtrahentes. videtur q̃ coactus ad ꝯtrahendũ non incurrat hanc penam. ⁊ ſi de abſoluta coactiõe loquimur hoc eſt certum q̃ me. cauſa. ſacris. ſed ſi de ꝯditionali licet tali que debuerit cadere in conſtantem virum videtur ligari per. e. dec. ſed cum non ſit matrimonium deficiẽte ꝯſenſu. ita q̃ non inducit etiam publicã honeſtatem de ſpon. c. vno. li. vi. de eq̃tate videtur talis non ligari. fa. de ſen. ex. ſignificauit. in decr. ſacris punitur cõio que ibi interuenit. licet per metum.
r Contrahere. non punit ergo inceſtum vel coitum ſed contractum vt ſic ꝯtrahens ligetur licet non ꝯſũmet. Quid ſi nõ ꝯtraxit m̃rimoniũ ſed ſponſalia tm̃. ar. q̃ liget̃. ff. de ſpon. orõ. vbi ꝓhibitio nuptiarũ includit ſponſalia. ad idem de eo qui duxit m̃rimoniũ cum haberet. vbi eq̃pant̃ ſpõ. ⁊ m̃rimonium. non puto ligari cum ꝯſtitutio ſit penalis ⁊ verba hoc non importent. quod verum puto. niſi ꝯſummauerit ꝑ copulam carnalem. quia tunc ligatur q̃ſi tunc ꝯtraxiſſe videat̃. de ſpon. veniens. ⁊. c. is qui ꝯtrariũ non ob. quia licet fateor q̃ vbi ꝓhibetur m̃rimoniũ ꝓhibentur ſponſalia. non ſequit̃ q̃ ꝯtrahenti ſponſalia ſit eadem pena que ꝯtrahenti m̃rimoniũ bene fa. de ele. perpetuo. li. vi. in dec. cum haberet ſponſalia cum adulterio inducũt impedimẽtũ m̃rimonij ſicut inducunt publicam honeſtatem. de ſpon. c. vno. li. vi. Jo. an.
t Religioſos. ſ. ꝓfeſſos tacite vel expꝛ̃ſſe religionẽ approbatam. de vo. c. vno. li. vi. qd̃ intelligo etiã ſi ꝓfeſſio illa tacita vel expꝛ̃ſſa nõ obligat illi religioni. ſed religioni in genere. pone exemplum de regula. non ſolum. ⁊. c. ſe. li. vi.
v Et moniales. q₂. ſ. iam noiauerat ꝯtrahentem cum moniali. ⁊ hic repetit de moniali. videtur hic ꝓbari q̃ cõmunicans in illo actu pro quo quis excõicationeꝫ incurrit excõicatus non eſt. de hoc ſcripſi de ſenten. excõm. ꝯtingit. i. Poſſet tamen dici q̃. ſ. punit ſcienter contrahentem cum moniali. hic ꝟo punit monialem contrahentẽ etiam eo caſu quo cũ ea contrahens non ligatur. vt quia hoc ignorat. Jo. an.
x Sacris. ſtricte hoc dico ꝓpť no. xxxij. di. viſum. Jo. an.
y Contrahentes. non repetit ſcienter. quia licet ignoranter poſſet quis contrahere cum conſanguinea affine vel monacha. non tamen in monachum monacham vel conſtitutum in ſacris contrahentem cadit ignorantia. facit de reſcrip. ab excõicato. C. de here. inſti. l. fi. Puto tamen q̃ vbi eſſet ꝓbabil̃ ignorantia. vt in ordinato ad ſacros. in amẽtia vel dormitio-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ne etiam eo caſu quo charater imprimit̃.de bap.maiores.in fi.vel infra pubertatem.de cle.per ſal.promo.c.vno.non eẽt locus huic pene.
a ¶ Conſtiterit.etiam ex officio ⁊ neminẽ deferente.ꝺ diuor. porro.ij.rñſo.vide.ꝺ.e.compila.de cenſi.c.fi.
b ¶ Sepentur.precedit ſatiſfactio.ſicut i manifeſta offenſa.de ſen.ex.venerabilibꝰ li.vi.
c Obtinere.ꝑ epm de ſen.ex.nuper.⁊ h̃ patet ꝙ non ſufficit ſatiſfactio niſi ſequatur abſolutio.e.t.cũ deſideres.in fi.
d ¶ Juribus.de clãdeſti.deſpon.c.fi.C. de inceſt.nup.qui ꝯ. inſti.de nup.§.ſi aduerſus.de here.cum ſcõm.in prin.li.vi.⁊ hoc quo ad primum de ꝯſanguineis ⁊ affinibus.ꝺ hoc ꝺ do. inter vi.⁊ vx.et ſi neceſſe.quo ad ſecũdũ de ꝓfeſſis.xxvij.di. c.iij.⁊.c.ſe.xxvij.q.i.per totum.xxxvi. q.ij.ſi quis non dicã quo ad tertium ꝺ cõſtitutis in ſacris.xxviij.di.pꝛbm.xv.q. vlti.cum multe.de cle.cõiug.c.i.⁊.c.ſane.ij.qui cle.vel vo. c.i.⁊.ij.cum ſi.
e Jnter.Jn ſtudijs ro.cu.ꝑiſiẽ. oxonien̄. bon̄.⁊ ſalamantino debent eſſe magiſtri catholici ſcholas regentes in linguis hebraica arabica ⁊ caldea.duo.ſ.ꝑ qualibet lingua.Et ſtatuitur per quos eis debeat de ſtipendijs ⁊ ſumptibus ꝓuideri Et ponit̃ primo exordium.in quo duo facit.Primo ponit intentionem ſuam generalem.Secundo ſpecialem.ibi non ambigimus.Jn ſecunda ibi vt igitur ponitur cõſtitutio.primo prouidens circa loca magiſtroꝝ.ſecundo circa expenſes ibi. quibus.

coꝝ temeritatis audacia cupiẽtes.ipſos excõis ſnĩe ipſo facto decernimꝰ ſubiacere.Precipiẽtaſ eccleſiaꝝ p̃latis vt illoſ quos eis ꝯſtitit taliter ꝯtraxiſſe.excõicatos publice tãdiu nũciẽt ſeu a ſuis ſubditis faciãt nũciari.donec ſuũ hũilit̃ recognoſcẽtes erroꝛẽ ſeꝑent̃ abinuicẽ.⁊ abſolutionis obtinere beñficiũ mereant̃.Per p̃dicta quoqꝫ iuribꝰ.q̃ ſic ꝯtrahẽtibꝰ alias penas imponũt in nullo volumꝰ derogari. ¶ Clemẽs quintus in concilio vienenſi.

De mgr̃is ⁊ ne aliq̃d exigat pro licentia docendi.

Jnter ſollicitudies nr̃is humeris incumbentes ꝑpetis cura reuoluimꝰ.vt errãtes i viã veritatis inducere.ipſoſqꝫ luciferare deo ſua nobis coopante gr̃a valeamꝰ.hoc ẽ qꝺ ꝑfecto ꝺſiderant exq̃rimꝰ ad id nr̃e mẽtis ſedulo deſtinamus affectũ.ac circa illud diligenti ſtudio vel ſtudioſa diligentia vigilamꝰ. ¶ Nõ ambigimꝰ aũt q̃n ad hmõi nr̃m deſideriũ aſſeq̃ndũ dinoꝝ eloq̃rũ ſit expoſitio ꝯgrua ipſoꝝqꝫ fidei p̃dicatio ad modũ opoꝛtuna.Sꝫ nec ignoꝛamus q̃n ⁊ hec ꝑimi noſcant̃ inaniter vacuaqꝫ redire ſi auribꝰ linguaꝫ loq̃ntis ignoꝛãtiũ ꝓferant̃.Jdeoqꝫ illiꝰ cuiꝰ vicẽ in terris licet inmeriti gerimꝰ imitãtes exemplũ.q̃ ituros ꝑ vniuerſum mũdũ ad euãgelizãdũ apl̃os in oĩ linguaꝝ genere foꝛe voluit eruditos.viris catholicis noticiã linguaꝝ hñtibꝰ.q̃bꝰ vtũt̃ infideles p̃cipue abũdare ſanctam affectamꝰ ecc̃liam.q̃ infideles ipſos ſciãt ⁊ valeãt ſacris inſtitutis inſtruere.chꝛiſticolarũqꝫ collegio ꝑ doctrinã chꝛiſtiane fidei ac ſuſceptionem ſacri baptiſmatis aggregare.
Vt igit̃ ꝑitia linguaruꝫ hmõi poſſit habilit̃ ꝑ inſtructiõis efficaciã obtineri ¶ Hoc ſacro approbante ꝯcilio ſcholas in ſubſcriptarũ linguaꝝ generibus vbicũqꝫ romanã curiaꝫ reſidere ꝯtingeret.necnon in pariſien̄.⁊ oxonien̄.bon̄.⁊ ſalamãtino ſtudijs ꝓuidimꝰ erigendas ſtatuẽtes.vt i quolibꝫ locoꝝ ipſoꝝ teneãt̃ viri catholici ſufficiẽtẽ hñtes hebꝛayce arabice ⁊ chaldee linguaꝝ noticiã.duo videlꝫ vniuſcuiuſqꝫ

f ¶ Sollicitudines.concoꝛ.de purga.cano.inter.vbi ponit̃ alia ſcilicet de vulpeculis capiendis.
g ¶ Perpeti.quaſi perpetua continua vl̃ aſſidua.⁊ eſt infinitiuum huius verbi perpetioꝛ.⁊ ponitur pro diu tolerare vel valde pati.
h ¶ Jnducere.xlv.di.tria ſunt.de ſponſa.inter opera.
i Cooperante gratia.per quam cognoſcitur quid agenduꝫ ſit ⁊ quid vitandum ⁊ adiuuamur ad faciendum.ꝺ conſe.di. iiij.gratia.⁊ tribus vlti.c.Eſt autem gratia operans ⁊ cooperans.Prima preparat hominis voluntatem vt velit bonum Secunda adiuuat ne fruſtra velit.Videtur tamen quibuſdã ꝙ eadem ſit gratia.idem donum.vel eadem virtus operans et cooperans.ſed propter diuerſos effectus diſtinguunt̃ in verbo.Gratia eñi qua parat hominis voluntatem ad bonuꝫ cum non ſit ocioſa vt augeatur ⁊ aucta perficiat̃.coadiuuat ne fruſtra velit.ſed perducat ad opuſ quodcunqꝫ recipias coaptabitur hec littera.huic alterationi theologoꝝ eſt ſimilis alteratio canoniſtarum an ſit vna fides coniugij an ſint duc.de qua.xxvij.q.ij.coniuges.Jtem altercatio legiſtaruꝫ an ſint due poſſeſſiones differentes ſpẽ.an vna tm̃ diuerſificata per accidentia.de qua ſatis patet per Dynuꝫ de regu.iu.in tertia regula.li.vi.⁊ an ſit vnicum intereſſe an triplex.de quo etiaꝫ ſatis per eum.co.ti. moꝛa.Jo.an.

k ¶ Ad id.ſ.ad inducendum errantes ad veritatis viam.
l ¶ Admodum.pro valde.ꝯcoꝛ.vide.ꝺ. c.compila.de iureiuran.romani.Ꝟ.nos itaqꝫ.
m ¶ Promi.i.ꝓferri vel ꝓmulgari ⁊ habetur hoc verbũ.de iude.nouit.Ꝟ.q̃cũqꝫ xxiij.q.iiij.non ꝑt.i fi.ponitur eñi ꝓmere pro ꝓferre manifeſtare ꝯpire oꝛe dicere.
n ¶ Jnaniter.q̃ſi inuanũ vel inutiliter.
o ¶ Proferant̃.ſi.ꝺ of.oꝛ.quoniam.
p ¶ Voluit.Act.ij.i pn.⁊ de varietate liguarũ.xvi.di.ſeptuaginta.in fi.Jo.an.
q ¶ Qui viri catholici.
r ¶ Obtineri.ſi.e.ti.c.fi.
s ¶ Curiã.q̃ hꝫ ſtudiũ generale ⁊ p̃uilegia ſtudij.ꝺ p̃uil.c.ij.
t ¶ Reſidere.qꝺ dic vt.ꝺ.e.cõpi.ꝺ el̃.ne rõni.§.ſane li.vi.
v ¶ Bonon̄.dicitur bononia quaſi ſuper omnia bona vel bonoꝛum noticia nimis amabilis.non puto ꝙ oꝛdo iſte procedat ex oꝛdine ſtudioꝝ ſed ex gratificatiõe ꝓuinciarum.⁊ hoc quia decebat ro.cu.p̃mitti.que vltimo ſtudium habuit a tp̃e Jnnocen.iiij.vt pꝫ.de cre.ij.de priuile.li.vi.quicquid ſit h̃ ꝯſtat ꝙ bon̄.habuit priuilegia ſtudij a Theodoſio.de minoꝛe tamen intelligo qui regnare cepit ꝓut ex chꝛonicis.quas veriozes puto.ꝑcipio anno dñi.ccccxxv.⁊ regnauit ãnis.xxvij quo tamen anno ſui imperij hec conceſſerit nõ percipio.currentibus autem.ccccliij.ſucceſſit Marcianus.
x ¶ Sufficientem.non dicit eminentem.concoꝛ.de elec.cum nobis olim.de pꝛeben.c.pe.Jo.an.
y ¶ Hebꝛaice.in oꝛigiali habuimꝰ hebꝛaice grece arabice ⁊c̃ et illud grece i ipſo oꝛiginali erat cancellatũ.⁊ foꝛte ꝓpt̃ lr̃aꝫ que eſt.s.quibus vtuntur infideles ⁊c̃.cancellata fuit.cum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf